

แนวทางสีเขียวในการฟื้นฟูเศรษฐกิจจากโควิด-๑๙ : แนวนโยบายสำหรับสมาชิกรัฐสภา
(Green approaches to COVID-19 recovery: Policy note for parliamentarians)
(เอกสารต้นฉบับสืบค้นได้ที่ <https://www.ipu.org/resources/publications/other/2020-12/green-approaches-covid-19-recovery-policy-note-parliamentarians> หรือ QR Code ด้านบน)

“การมุ่งลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะต้องเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของยุทธศาสตร์สำหรับอนาคตของเรา เพื่อที่จะสร้างสังคมที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่ไม่เป็นอันตรายต่อสภาพภูมิอากาศ ปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพและปฏิรูปอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร ซึ่งนโยบายเหล่านี้มีศักยภาพในการสร้างงานและการเติบโตได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงยกระดับวิถีชีวิตของคนทั้งโลกได้”

ส่วนหนึ่งจากปฏิญญาการประชุมประธานรัฐสภาโลก ครั้งที่ ๕ (ภาคออนไลน์)
ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ สิงหาคม ๒๕๖

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ได้ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวง ตามการคาดการณ์ใน ๒ ปีข้างหน้า เศรษฐกิจโลกจะเสียหายถึง ๘.๕ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้น รัฐบาลทั้งหลายจึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ทันทั่วถึง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น **จะเป็นไปได้หรือไม่ หากการฟื้นฟูครั้งนี้จะดำเนินการควบคู่ไปกับการบรรเทาความรุนแรงของสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ?** เนื่องจากการพัฒนาที่ยั่งยืนกับสิ่งแวดล้อมมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงกลุ่มคนที่เปราะบางที่สุด เช่น สตรี เด็ก คนพิการ และกลุ่มคนชายขอบอีกด้วย

สมาชิกรัฐสภา ถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว ด้วยอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมายและกำกับควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ซึ่งควรเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางสังคมเศรษฐกิจและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมในขณะเดียวกัน กล่าวคือ ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better) ดังนั้น สหภาพรัฐสภา (IPU) ร่วมกับโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) จึงได้เผยแพร่แนวนโยบายฉบับนี้ เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่สมาชิกรัฐสภาในการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสจากสถานการณ์โรคระบาดใหญ่ด้วย**แนวคิดการฟื้นฟูสีเขียว (Green recovery)** ซึ่งการออกกฎหมายและนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวนั้นจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่มีภูมิฐานอันแข็งแกร่ง เช่น ยกเลิกสนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ควบคุมการปลดปล่อยมลพิษ สนับสนุนการจ้างงานสีเขียว และยึดมั่นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในนโยบายการคลังเพื่อการฟื้นฟู เป็นต้น

ทั้งนี้ หัวใจสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว ประกอบด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการบูรณาการสังคม โดยยึดต้นทุนทางธรรมชาติ (Natural capital) เป็นทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทั้งพยายามลดปริมาณขยะและจำกัดการใช้ทรัพยากรและพลังงานในการผลิตและบริการ เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

จากตัวอย่างแนวปฏิบัติจากทั่วโลก เอกสารแนวนโยบายฉบับนี้ได้วางแนวทางการฟื้นฟูสีเขียวออกเป็น ๖ ด้าน เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาพิจารณานำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการฟื้นฟูสีเขียวและยั่งยืนต่อไป ดังนี้

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว (Green infrastructure)

ระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว คือ การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านโครงข่ายพื้นที่ธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติ รวมถึงแนวทางการให้บริการด้านระบบนิเวศที่กว้างขวางโดยเฉพาะในเขตเมือง อาทิ การกักเก็บน้ำและผลิตน้ำบริสุทธิ์ การบรรเทาอุทกภัย การพัฒนาคุณภาพอากาศ การลดใช้พลังงาน การเพิ่มพื้นที่นันทนาการ การบรรเทาผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวอย่างแนวปฏิบัติเช่น *สาธารณรัฐเกาหลีมีแผนการลงทุนราว ๔.๘๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว ซึ่งสามารถสร้างงานได้ถึง ๘๙,๐๐๐ ตำแหน่ง ในขณะที่รัฐสมาชิกสหภาพยุโรปได้วางแนวคิด “กรีนดีล” (Green Deal) เป็นหัวใจหลักของแผนฟื้นฟูหลังโควิด-๑๙ อาทิ การพัฒนาเกษตรยั่งยืน การจัดหาพลังงานทดแทน และสนับสนุนรถยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น*

บทบาทของรัฐสภาในการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว

- ให้ความสำคัญกับกฎหมายและระเบียบการลงทุนสาธารณะและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนภาคเอกชนในโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองซึ่งเป็นที่มาของก๊าซเรือนกระจกส่วนใหญ่ของโลก
- ออกกฎหมายที่นำไปสู่การสร้างงานในระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียวและสร้างโอกาสทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว
- กำกับควบคุม (Oversight) การบริหารราชการของรัฐบาลเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การเข้าถึงพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สีเขียวที่ปลอดภัยและทั่วถึง

๒. การบริหารจัดการและหมุนเวียนขยะ (Waste management and circularity)

ในระยะยาว ควรมีการส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดการขยะอย่างยั่งยืน อาทิ การบำบัดขยะและนำกลับมาใช้ใหม่ผ่านการแก้ไขกฎหมาย เช่น การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษีสำหรับโครงการด้านขยะรีไซเคิล ตามแนวทางของการหมุนเวียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบครบวงจรตามแนวคิดเรื่องการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production: SCP) ในทุกมิติของแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างประเทศเดนมาร์กให้การช่วยเหลือพิเศษแก่บริษัทต่าง ๆ ที่ยึดมั่นในแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในช่วงวิกฤตโควิด-๑๙ ในขณะที่องค์การการประชุมระดับรัฐมนตรีแอฟริกันว่าด้วยสิ่งแวดล้อม (AMCEN) ได้ส่งเสริมให้เศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการฟื้นฟูจากโควิด-๑๙ ของแอฟริกา เป็นต้น

บทบาทของรัฐสภาด้านการบริหารจัดการและหมุนเวียนขยะ

- ส่งเสริมนโยบายการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน เช่น การบำบัดขยะ การรีไซเคิล การจัดการขยะชีวภาพ และขยะทางการแพทย์อย่างปลอดภัย โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ โดยปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเรื่องลดหย่อนและยกเว้นภาษีสำหรับโครงการขยะรีไซเคิล เป็นต้น
- ออกหมายที่บรรจุแนวคิดเรื่องการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP) ไว้ในแผนฟื้นฟูจากโควิด-๑๙ รวมถึงกำหนดให้ภาครัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว กล่าวคือ จัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- แก้ไขกฎหมายเพื่อสนับสนุนการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน เช่น เพิ่มความรับผิดชอบของผู้ผลิตและสร้างแรงจูงใจทางกฎหมาย อาทิ การลดหย่อนภาษีหรือสนับสนุนทางการเงินในด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นให้อุตสาหกรรมทั้งหลายยึดมั่นในแนวทางการผลิตเพื่อความยั่งยืนและยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์

๓. พลังงานสะอาด (Clean energy)

สมาชิกรัฐสภาสามารถผลักดันกฎหมายด้านนโยบายพลังงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อปรับเปลี่ยนไปสู่การใช้พลังงานหมุนเวียนและสร้างสังคมที่ไม่ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อาทิ การลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและบังคับใช้มาตรการกำหนดราคาคาร์บอน (Carbon pricing) ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้เพิ่มเติมแก่รัฐแล้ว ยังช่วยจำกัดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดมลพิษและผลเสียต่อสุขภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาวได้ การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาาระบบประสิทธิภาพพลังงาน ซึ่งจะสร้างโอกาสการจ้างงานมากขึ้น ตลอดจนช่วยรักษาระดับราคาพลังงานและลดการพึ่งพาพลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิลด้วยตัวอย่างแนวปฏิบัติเช่น ไนจีเรียมีแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังโควิด-๑๙ ที่มุ่งส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และก๊าซธรรมชาติ และยกเลิกเงินอุดหนุนน้ำมันเบนซิน ส่วนรัฐบาลอินเดียก็ดำเนินการขึ้นภาษีน้ำมันเบนซินและดีเซลเพื่อหารายได้เข้ารัฐได้อีกทางหนึ่ง

บทบาทของรัฐสภาในการส่งเสริมพลังงานสะอาด

- ผลักดันกฎหมายด้านนโยบายพลังงานหมุนเวียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อาทิ การลดใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและยุติการอุดหนุนอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล ตลอดจนมาตรการกำหนดราคาคาร์บอนที่มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้แก่รัฐเพื่อนำไปใช้ในการฟื้นฟูจากวิกฤตโควิด-๑๙ เป็นต้น
- จัดสรรงบประมาณและออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ปลดปล่อยคาร์บอนต่ำและส่งเสริมประสิทธิภาพพลังงาน อาทิ ระบบโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมืออุตสาหกรรมที่ประหยัดพลังงาน รวมถึงการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานสะอาด
- กำกับควบคุมและติดตามรัฐบาลในการดำเนินการตามข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) รวมถึงการออกมาตรการที่เข้มข้นเพื่อลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ โครงการพลังงานสะอาด

๔. งานสีเขียว (Green jobs)

วิกฤตการณ์โควิด-๑๙ อาจทำให้ประชากรโลกกว่า ๓๔.๓ ล้านคน ต้องตกอยู่ในความยากแค้นจากภาวะตกงานและสูญเสียรายได้ รวมถึงความเหลื่อมล้ำทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เศรษฐกิจสีเขียวจึงมีศักยภาพที่จะสร้างงานได้กว่า ๒๔ ล้านตำแหน่งทั่วโลกภายในปี ๒๕๗๓ ตัวอย่างเช่น การลงทุนในพลังงานหมุนเวียนจะก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมากทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายและเร่งการฟื้นฟูได้ ตัวอย่างแนวปฏิบัติเช่น ปากีสถานลงทุนในโครงการสิ่งแวดล้อมสีเขียว มูลค่ากว่า ๔๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในโครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและแก้ไขปัญหาการว่างงาน ส่วนในลาตินอเมริกามีนโยบายสนับสนุนการจ้างงานในโครงการรีไซเคิลสำหรับผู้พลัดถิ่นและคนหนุ่มสาว ขณะที่ยุโรปมีโครงการสหกรณ์รีไซเคิลเพื่อสร้างงานให้แก่ประชาชนกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

บทบาทของรัฐสภาด้านการจ้างงานสีเขียว

- เสนอกฎหมายที่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนสีเขียวและการสร้างงานสีเขียว เช่น ระบบขนส่งที่ยั่งยืนและประสิทธิภาพพลังงาน ขณะเดียวกันก็ออกกฎหมายที่สร้างแรงจูงใจให้ลดหรือหลีกเลี่ยงการลงทุนที่ไม่ยั่งยืน เช่น ขึ้นภาษีสินค้าและบริการที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- ออกกฎหมายว่าด้วยโครงการฝึกอบรมด้านงานสีเขียว เช่น งานเกี่ยวกับการฟื้นฟูระบบนิเวศ โดยเฉพาะสำหรับประชาชนที่ต้องย้ายถิ่นฐานทำกินหรือได้รับผลกระทบอย่างหนักจากโควิด-๑๙
- เป็นตัวแทนผลักดันความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ที่ตกงานจากวิกฤตโรคระบาด เช่น ในภาคการท่องเที่ยว และผลักดันให้ได้รับการจ้างงานในโครงการงานสีเขียวต่าง ๆ

๕. ความหลากหลายทางชีวภาพและแนวทางการฟื้นฟูที่คำนึงถึงธรรมชาติ (Biodiversity and nature-based solutions)

การสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีส่วนทำให้เกิดโรคระบาดชนิดใหม่จากสัตว์ ดังเช่น โควิด-๑๙ แต่ก็มีปัจจัยที่เกิดขึ้นโดยฝีมือมนุษย์ด้วย เช่น การเบียดเบียนสัตว์ป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตรที่ไม่ยั่งยืน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้น การให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางชีวภาพโดยหลีกเลี่ยงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่อาจก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและคุณภาพน้ำและอากาศ เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงอย่างยิ่งในการกำหนดแผนฟื้นฟู แนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่คำนึงถึงธรรมชาตินั้นคือ การปกป้อง การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ตลอดจนการฟื้นฟูระบบนิเวศที่ตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคมได้ ซึ่งจะส่งผลให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีควบคู่ไปกับความหลากหลายทางชีวภาพ ตัวอย่างแนวปฏิบัติ เช่น เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔ สภายุโรป (European Parliament) มีมติเรียกร้องไปยังคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีผลผูกพันทางกฎหมายให้อยู่ในแผนฟื้นฟูด้วย ขณะที่รัฐสภาเคนยาอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงการบรรเทาผลกระทบจากการตัดไม้ทำลายป่าและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

บทบาทของรัฐสภาในการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพและแนวทางการฟื้นฟูที่คำนึงถึงธรรมชาติ

- กำกับติดตามให้มีการประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสมในแผนฟื้นฟูจากโควิด-๑๙ ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อต้นทุนทางธรรมชาติ เช่น ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ
- ออกกฎหมายที่คำนึงถึงธรรมชาติและตอบสนองต่อปัจจัยเสี่ยงจากการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรคระบาดจากสัตว์เช่นโรคจากไวรัสโคโรนา เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้รวมถึงการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย การตัดไม้ทำลายป่าและการทำการเกษตรที่ไม่ยั่งยืน
- จัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการเชิงอนุรักษ์ แผนเกษตรยั่งยืน โครงสร้างพื้นฐานสีเขียวและสีฟ้าในเขตเมือง ซึ่งลดการตัดไม้ทำลายป่าและการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ รวมถึงการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

๖. หลักนิติรัฐและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Rule of law and environmental protection)

มาตรการปิดเมืองเนื่องจากโควิด-๑๙ ได้กลายเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมสาธารณะในกระบวนการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม การบังคับใช้กฎหมาย การประเมินผลกระทบและการดำเนินการด้านสิทธิสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขององค์กรภาคประชาสังคมหรือชุมชนท้องถิ่นในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยความเชื่อมโยงระหว่างการสาธารณสุข ความเติบโตทางเศรษฐกิจและการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณชนจึงคาดหวังให้มีการดำเนินการทางกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อมอย่างโปร่งใสทั่วถึงและเป็นธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการคำนึงถึงกลุ่มเปราะบาง ตัวอย่างแนวปฏิบัติเช่น ตรินิแดดและโตเบโก ได้บริหารจัดการและจัดทำระบบอนุมัติ/อนุญาตผ่านทางออนไลน์ ขณะที่องค์การรัฐสภาลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (PARLATINO) ได้ออกปฏิญญาเรียกร้องให้มีการบรรจุประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและมิติทางเพศในแผนฟื้นฟูจากโควิด-๑๙ เป็นต้น

บทบาทของรัฐสภาในการส่งเสริมหลักนิติรัฐและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

- ประกันการออกกฎหมายที่ครอบคลุมประเด็นการคุ้มครองสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม และในการดำเนินแผนฟื้นฟูต่าง ๆ ไม่ได้ลดทอนหรือจำกัดสิทธิทางกฎหมายของประชาชนในการให้ข้อมูลเพื่อปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- กำกับควบคุมรัฐบาลให้ดำเนินการตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และผลักดันแนวทางเชิงนวัตกรรมในการบังคับใช้กฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เช่น เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การดูแลตรวจสอบและการอนุมัติ/อนุญาตผ่านช่องทางออนไลน์ที่โปร่งใส
- ตอบสนองต่อข้อคิดเห็นและข้อกังวลของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น สตรี คนพิการ เด็ก ชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ ชุมชนพื้นเมือง และประกันว่าการออกกฎหมายนั้นได้คำนึงถึงมิติทางเพศ (Gender-responsive) การมีส่วนร่วมของสังคมและกลุ่มเปราะบางด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ แผนนโยบายทั้ง ๖ ด้านข้างต้น ได้ชี้แนะแนวทางที่สมาชิกรัฐสภาสามารถมีบทบาทในการกำกับทิศทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจในอนาคตให้เป็นการฟื้นฟูสีเขียวได้ โดยรัฐสภาในฐานะผู้ออกกฎหมายและกำกับควบคุมนโยบายต่าง ๆ สามารถมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนผ่านและพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชาติได้ **การฟื้นฟูเศรษฐกิจจากโควิด-๑๙ นั้น แม้จะถือเป็นความท้าทายสำคัญประการหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นโอกาสที่ดียิ่งที่จะปฏิรูปสังคมเศรษฐกิจให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย**

แปลสรุปโดย

นายโกศล อุดมศิลป์

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร